

Bestuurlijke terugkoppeling LOVP 30 september 2024

Dit LOVP stond in het teken van een kennismaking met de minister die daarbij het regeerprogramma kort heeft toegelicht. Verder deelden de gezagen en de politie hun visie op uitdagingen bij de politie en is vanuit de (regio)burgemeesters het Manifest Lokaal Gezag toegelicht. Dit gebeurde mede om het fundamentele gesprek dat in een strategische sessie van het LOVP op 25 november a.s. gevoerd gaat worden vanuit alle partijen vast context mee te geven. Het gesprek in november gaat over de koers van de politie in een veranderende maatschappelijke context en aanhoudende personele schaarste en de keuzes die daarbinnen gezamenlijk gemaakt moeten worden. Tot slot is kort stilgestaan bij de impact van de NAVO-top op de politieorganisatie en is op een aantal onderwerpen een korte stand van zaken gedeeld.

Kennismaking/regeerprogramma

De minister heeft benoemd dat de politie 180 miljoen (uit het regeerakkoordgeld) plus 100 miljoen euro (uit de begroting) krijgt. Dit wordt thematisch verdeeld langs de lijnen die al eerder zijn benoemd. De (regio)burgemeesters hebben aangegeven dat het van belang is het geld niet volledig te labelen en zoveel mogelijk ontschot toe te kennen, zodat de politie voldoende flexibiliteit krijgt om het geld in te zetten waar dat nodig is. Zij vinden dat voorkomen moet worden dat de politie via gelabeld geld voor allerlei nieuwe ambities komt te staan en extra administratieve lastenverzwaringen in de verantwoording krijgt. De minister gaf aan dat hij de aanhoudende onderbezetting als een van de grote uitdagingen ziet voor de politie. Daarom moet ook, naast de inzet van agenten, aanvullend creatief worden omgegaan met de ambities om meer zichtbaarheid en aanwezigheid in de wijken voor elkaar te krijgen met innovaties en andere dienstverleningsconcepten. De minister wil daarbij ook terug naar de kerntaken van de politie. Er moeten echte keuzes gemaakt gaan worden over welke politie we kunnen en willen hebben in de context van een veranderend veiligheidsvraagstuk en aanhoudende personele schaarste. Die te maken keuzes wil de minister gezamenlijk met politie en beide gezagen maken en bespreken. De (regio)burgemeesters hebben zorgen geuit over de keuzes die gemaakt worden rond het verbod op gezichtsbedekkende kleding bij demonstraties, het afschaffen van de landelijke vreemdelingenvoorziening en de aanpak van personen met onbegrepen gedrag. In het eerste geval zijn er zorgen over de lokale autonomie en de ruimte die de politie heeft om vanuit haar professionaliteit wel of niet op te treden, met als doel tot een veilig en ordentelijk verloop van een demonstratie te komen. De laatstgenoemde twee zaken leiden tot meer openbare orde problematiek waarop schaarse politiecapaciteit ingezet zal moeten worden.

Visie politie

De korpschef heeft haar visie toegelicht. Deze is goed ontvangen door de (regio)burgemeesters. De korpschef geeft aan dat focus en het maken van keuzes essentieel zijn de komende tijd. Zij lichtte haar visie toe langs de lijnen:

- Zelfbewuste politie: de politie moet haar adviesrol verder door ontwikkelen. Ook moet zij zelf vanuit de professie opvattingen hebben rond de takendiscussie. Zij gaf aan dat hoe de politie optreedt en daarmee in de samenleving opereert belangrijker is dan ooit mede vanwege toenemende spanningen.
- Verbonden politie: de politie moet middenin de samenleving staan; fysiek en digitaal. Dat kan nu niet via extra capaciteit, maar moet juist ook in nieuwe werkconcepten gezocht worden. Meer aanwezigheid creëren in wijken en op het web is essentieel om in verbinding te blijven. Ook het blijven inzetten op het gedachtegoed van politie voor iedereen is essentieel om legitimiteit van haar optreden te behouden.
- Opsporingsgerichte politie: ook hier moeten keuzes gemaakt worden. Pakken we de goede zaken op en handelen we die goed af? De lokale opsporing moet daarbij worden versterkt en dat kan ook via zij-instroom plaatsvinden. Op die wijze

ontstaat er ruimte voor meer personeel dat niet door de reeds volbezette politieacademie hoeft te worden opgeleid.

Manifest Lokaal Gezag

De (regio)burgemeesters hebben hun Manifest Lokaal Gezag toegelicht dat zij reeds eerder de minister toezonden (mede namens de VNG en het NGB). Aangegeven is dat het stuk niet uit de lucht komt vallen. Er is de afgelopen periode veel gesproken over politiefunctie en -taak. Maar een breed gedeelde ervaring is dat de lokale gezagsruimte echt onder druk staat. Dat gaat veel verder dan de huidige capaciteitsdiscussie, het gaat over hoe we met elkaar de rollen invullen binnen het huidige politiebesteding. Er is oog voor het onder andere door politie ervaren knelpunt dat lokaal gezag en bovenregionale veiligheidsvraagstukken niet altijd goed samengaan. Daarop is aangegeven dat het gezag lokaal ligt, maar we met het gezag werkbare afspraken willen maken hoe hier bij operationele en bovenlokale vraagstukken mee om te gaan. Dat gesprek begint in de regio's zelf. In de regio's zullen werkafspraken worden gemaakt (van onderop) tussen de gezagen en de politie hoe hierop het beste in te kunnen spelen. De minister wil over het manifest het gesprek blijven voeren. Binnen het bestel dat er is, moeten we met elkaar bezien hoe we het beter kunnen doen. Voor hem zijn de huidige politiewet met de driehoek als basis en het adagium beheer volgt gezag de centrale uitgangspunten.

Openbaar Ministerie

De voorzitter van het college van procureurs-generaal gaf aan dat er binnen het strafrecht keuzes gemaakt moeten worden. De strafrechtketen loopt momenteel vast en daarbij is niet behulpzaam om enkel te wijzen op tekorten of tekortkomingen elders in de keten. Het College van PG's heeft daarom geen extra middelen gevraagd voor taken (met de notie ook geen middelen in te leveren), omdat er ook zonder extra middelen ruimte bestaat om als Openbaar Ministerie zaken zelf efficiënter uit te kunnen voeren. Doorlooptijden zijn te lang en te weinig zaken van betekenis kunnen worden afgedaan. Eenvoudige strafzaken vragen waar dat kan om een eenvoudiger afdoening. Wanneer strafzaken te lang blijven liggen of in gevallen niet worden afgedaan, raakt dat aan het vertrouwen van burgers in de rechtsstaat. Binnen het strafrecht zijn keuzes aan de orde van de dag en het is daarom behulpzaam -ook richting de politie- in opportuniteit aan te geven welke zaken en onder welke criteria, in elk geval in dienen te stromen bij het OM.

NAVO-top

Kort is nog aan de orde geweest wat de impact van de NAVO-top volgend jaar gaat zijn op de politie. Dat beeld is nog niet volledig. De korpschef heeft aangegeven dat er eind november beter inzicht is. Wel is reeds aangegeven dat er in de periode rond de NAVO-top sprake zal zijn van basisdienstverlening (noodhulp, bureaus openhouden) in alle eenheden, er verlotmaatregelen worden genomen en er bijstand aan het buitenland en ook de KMar en defensie is gevraagd. Als er meer zicht is op de precieze omvang en consequenties zal met de betrokken gezagen worden bezien welke keuzes gemaakt moeten worden in de verdeling van schaarste.